

Till dig som är organtransplanterad

Solskydd och kontroll av huden

Organtransplanterade personer har en klart ökad risk att utveckla hudcancer. Detta beror på den immundämpande behandling som krävs för att förhindra avstötning av det transplanterade organet. Immunförsvaret är viktigt i skyddet mot solens skadliga UV-strålar. Eftersom immunförsvaret är sänkt på grund av behandlingen, löper du ökad risk att drabbas av hudcancer.

Hudcancer eller förstadier till hudcancer utvecklas i genomsnitt mellan 3 och 10 år efter en organtransplantation, beroende på riskfaktorer som nämns nedan. Hudcancer är den vanligaste cancerformen hos organtransplanterade, och tumörerna växer ofta fortare och är mer aggressiva än hos normalbefolkningen. Hudcancer går att förhindra och det är därför väldigt viktigt med förebyggande åtgärder. Tidig upptäckt är också av yttersta vikt, då hudtumörer som behandlas i tid i de allra flesta fall går att bota.

Riskfaktorer

- Ljus hy som lätt bränns i solen, fräknar och ljus ögonfärg.
- Hög solexponering både före och efter transplantationen (exempelvis utomhusarbete & solarieanvändning).
- Att ha haft hudcancer före transplantationen.
- Hög ålder vid transplantationen.
- Antal år med immundämpande behandling (risken för hudcancer ökar med tiden).

Solskydd

- Undvik direkt solljus mellan kl 11:00-15:00 då solen är som starkast.
- Använd täckande kläder, bredbrättad hatt och solglasögon.
- Sök dig till skugga och använd parasoll på stranden.

- Solkräm solskyddsfaktor (spf) minst 30+ som komplement där kläder inte kan täcka (exempelvis ansikte och handryggar).
- Tänk på att skydda huden även när du inte ”solar”, exempelvis vid trädgårdsarbete, sportutövning och promenader.

Mer information om solskydd hittar du på [1177 under rubriken Liv & Hälsa](#).

Egenkontroll

Att lära känna sin hud och sina märken är viktigt. På så sätt upptäcker du om något tillkommit eller ändrat sig. Tidig upptäckt är viktigt vid hudcancer, det är därför viktigt att du kontrollerar din hud 1 gång per månad.

Att vara uppmärksam på:

- Sår som inte läker på 4 veckor.
- Rodnade, flagnande förändringar eller knutor i huden.
- Märken som blöder eller vätskar sig.
- Födelsemärken som ändrar färg, form och storlek.

Kontroll på hudmottagningen

Hur ofta du kontrolleras på hudmottagningen beror på hur stor risk du löper att få hudcancer. För vissa personer räcker det med egenkontroll medan andra behöver kontrolleras av hudläkare flera gånger per år.

Upptäcker du något i huden där du själv misstänker hudcancer, ska du kontakta hudmottagningen. Det behövs ingen remiss för detta, uppge vid kontakt med hudmottagningen att du är organtransplanterad.

Kontaktuppgifter

Hud-/könsmottagningen

Södra Älvsborgs Sjukhus
501 82 Borås

Telefon 033-616 11 45, val 2 rådgivning

För öppettider hänvisas till www.1177.se

1177 – tryggt om din hälsa och vård

På 1177.se kan du få mer information om sjukdomar, undersökningar, behandlingar och läkemedel samt få råd om hälsa. Du kan även läsa din journal och göra dina vårdärenden. Ring telefonnummer 1177 för sjukvårdsrådgivning dygnet runt. www.1177.se

Information om handlingen

Handlingstyp: Patientinformation

Gäller för: Södra Älvsborgs Sjukhus

Innehållsansvar: Adriana Marquardt-Feszler, (adrma4),
Underläkare, ST

Godkänd av: Jerker Nilson, (jerni1), Chefläkare

Dokument-ID: SAS9642-738863596-535

Version: 3.0

Giltig från: 2025-03-24

Giltig till: 2027-03-20